

Kommuneproposisjonen 2020 – Revidert nasjonalbudsjett 2019

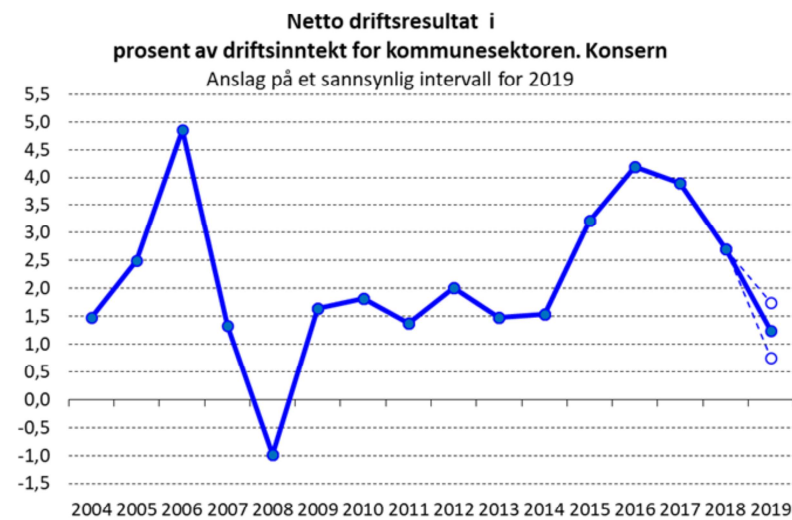
Høring i kommunal- og forvaltningskomiteen 21. mai 2019

Bjørn Arild Gram, nestleder KS

Takk for at vi også i år får 45 minutter sammen med komiteen, i starten av høringen om kommuneproposisjonen 2020. Vi legger opp til at mesteparten av tiden kan brukes på samtale med komitemedlemmene, men vi vil starte med noen lysark om hvordan vi oppfatter kommuneopplegget for kommende budsjettår.

Selv om vi har mye mer tid enn alle andre høringsinstanser, rekker vi bare å berøre krusningene på overflaten av alt kommunene og fylkeskommunene har ansvar for. Et litt dypere inntrykk av statusbildet i kommunesektorens oppgaveportefølje kan dere få ved å studere den publikasjonen vi har delt ut – som dere som var på Kommunalpolitisk toppmøte også fikk der. «Der folk bor – status kommune 2019» gir en systematisk oversikt – med dokumentasjon – over utviklingen i kommunesektoren, sortert etter de hovedutfordringer som våre medlemmer står overfor både på kort og lang sikt.

Gode resultater i 2018 - forventer lavere resultatet i 2019

Kilde: Kostra, TBU og KS

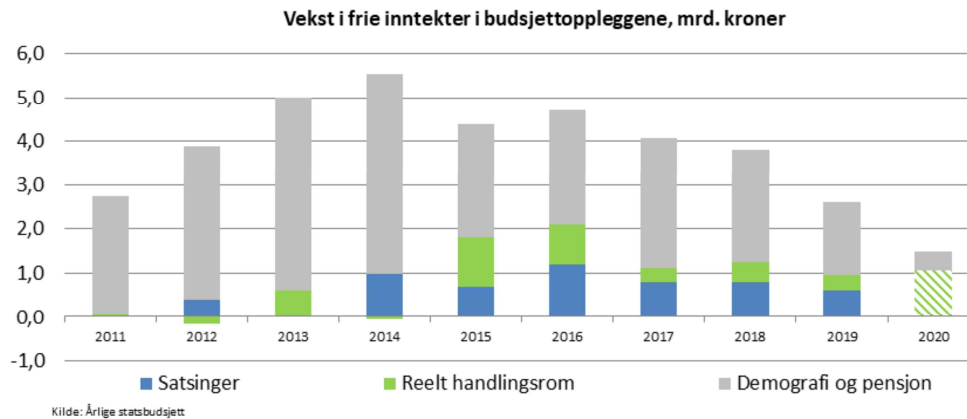
Nedgang i frie inntekter i 2019 og bortfall av inntekter fra Havbruksfondet tilsier svakere resultater i 2019 enn i 2018

Som dere er godt kjent med er 2018 det fjerde året på rad hvor skatteinntektene ble høyere enn hva både Finansdepartementet, Kommunaldepartementet, KS og for så vidt kommunene selv forventet ved inngangen av året. I 2018 kom også en betydelig inntektsoverføring fra Havbruksfondet til oppdrettskommuner langs kysten fra Vestlandet og nordover. Det har gitt svært gode driftsresultater i sektoren, som denne figuren viser, og et rekordlavt antall kommuner i ROBEK som resultat.

Men vi ser her også illustrert at i 2018 er aktivitetsveksten sterkere enn inntektsveksten. «Aktivitetsvekst» er et annet ord for tjenester til befolkningen og investeringer i bedre tjenestetilbud. 2019 forventes å bli et mer normalt år med driftsresultat i sektoren nær det anbefalte nivået på 1,75 pst i kommunene og 3 pst i fylkeskommunene. På kommunesiden er det faktum at Havbruksfondet ikke forventes å betale ut noe i år en viktig grunn til det reduserte nivået.

Budsjettopplegget for 2020 – hva er handlingsrommet?

I ulike sammenhenger får KS ofte spørsmål om å kommentere inntektsveksten i kommunesektoren, gjerne med utgangspunkt i å sammenligne inntektsveksten i perioder med ulike regjeringer. Vi svarer da alltid at inntektsvekst i seg selv ikke er relevant målekriterium – inntektsveksten må settes opp mot utviklingen i oppgavemengden til kommunene.

Heller ikke denne figuren gir et fullgodt bilde av den utviklingen, men den er i det minste mer informativ enn å se på inntektsveksten alene. Hver søyle i denne figuren viser den reelle frie inntektsveksten kommende budsjettår slik det ble lagt opp til i hvert års kommuneproposisjon. Den grå delen av hver søyle er den delen av inntektsveksten som motsvares av økte demografikostnader iht beregningene fra teknisk beregningsutvalg (den delen som forventes dekket av frie inntekter) og økte reelle pensjonskostnader. Den blå delen er den delen av frie inntekter som det er knyttet statlige forventninger til bruken av, for eksempel rus/psykiatri, tidlig innsats og fylkesveivedlikehold. Den grønne delen er den gjenstående delen, som blir referert til som «handlingsrom». Det begrepet er svært diskutabelt, men i det minste er det en konsistent sammenligning over tid.

Vi ser her at den reelle inntektsveksten det legges opp til kommende år er den svakeste inntektsveksten de siste 10 år. Men demografi/pensjonskostnadene er også de laveste på 10 år, så det potensielle såkalte «handlingsrommet» ser foreløpig faktisk bedre ut enn i tidligere år.

Men her er det nok på sin plass å understreke ordet «foreløpig». For det første er intervallet for fri inntektsvekst større nå enn tidligere – regjeringen har bevilget seg selv

et dobbelt så stort handlingsrom enn tidligere for å fastslå endelig vekst. I 2020-anslaget har vi brukt midtpunktet i intervallet. Blir endelig inntektsvekst lavere enn midtpunktet i intervallet på 1-2 mrd, reduseres den grønne delen tilsvarende. Formuleringene i kommuneproposisjonen kan nok tyde på at det er den veien det er størst sannsynlighet for at en justering vil skje. For det andre har ikke regjeringen varslet noen spesielle satsinger finansiert over frie inntekter i dette årets kommuneproposisjon. Det er vi for så vidt godt fornøyd med. Slik føringer innenfor frie inntekter – særlig der det kan leses som ønsker om nye stillinger i forvaltningen – er ugreie. Men det gjenstår å se om det faktisk betyr at det ikke kommer slike føringer, eller om regjeringen bare har utsatt drøftingen av hvilke satsinger det skal finnes rom for.

Kommunesektoren effektiviserer

- Budsjettundersøkelsene til KS viser at kommunene årlig setter i gang betydelige effektiviserings- og sparetiltak
- Statlige detaljerte normer/krav blant annet bemanningsnormer begrenser samtidig potensielle effektiviseringstiltak
- Incentiver virker:
 - Kommunesektoren må fortsatt få beholde gevinstene av effektiviseringstiltak

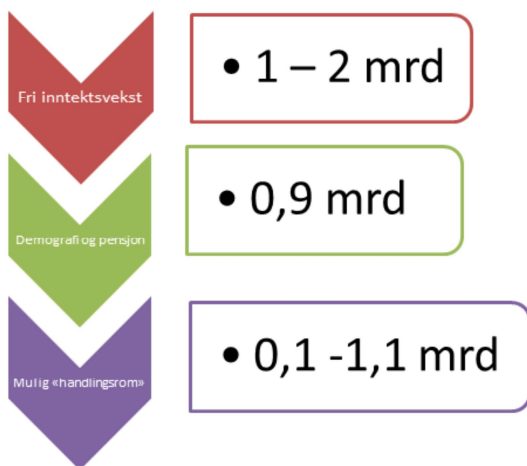
I likhet med flere foregående kommuneproposisjoner beregner også årets kommuneproposisjon hva effektiviseringspotensialet er i kommunesektoren dersom det ble lagt på et effektiviseringskrav lik det som trekkes inn hvert år fra rammene til statlige enheter, den såkalte ABE-reformen. Vi ser nok ikke bort fra at overgang fra mindretalls til flertallsregjering kan trigge en sterkere intern debatt i budsjettdiskusjonene i regjeringen i tiden videre om man også skal trekke inn beløp fra kommunerammene med samme begrunnelse.

Våre budsjettundersøkelser viser at kommunene hvert år gjennomfører betydelige effektivisering- og sparetiltak. Inndekning av lokalt vedtatte satsinger på ulike områder er selvsagt én viktig årsak til det. Men en annen årsak er veksten i helse- og omsorgstjenester som har vært klart sterkere enn det som kan forklares av demografi alene, og som kommunene ikke fritt kan velge å si nei til. Jeg kommer litt tilbake til det senere. Poenget her er at den driveren av nødvendige effektiviserings- og sparetiltak for å holde økonomisk budsjettkontroll er fortsatt helt usynlig i kommuneproposisjonen.

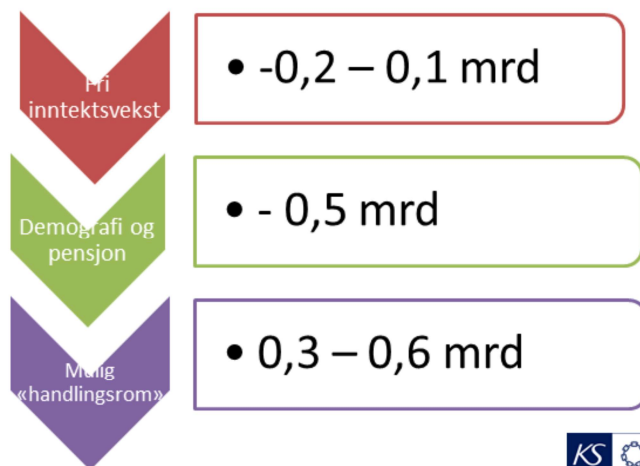
Vi må også få lov til å gjenta at samtidig som effektiviseringsbehovet påpekes fra sentralt hold, er det de senere år gjort flere vedtak i Stortinget som de facto virker i motsatt retning – altså forhindrer effektiviseringstiltak i den enkelte kommune.

Hva skal det være plass til innenfor frie inntekter?

Kommunene

Fylkeskommunene

Når neste års såkalte «handlingsrom» (hvor det ses bort fra underliggende kostnadspress ut over demografi) brytes opp på henholdsvis kommuner og fylkeskommuner, virker jo det teoretiske handlingsrommet å være noenlunde likt fordelt mellom disse to delene av kommunesektoren . Men årsaken til det er at de står overfor ulike demografiutfordringer i 2020. Det er i gjennomsnitt vekst i de befolkningsgruppene i kommunene som slår ut i demografiberegningene, riktignok lavere enn tidligere år. I fylkeskommunene er det nedgang i elevtallet i videregående opplæring. Det gir økte demografikostnader i kommunene, reduserte kostnader i fylkeskommunene .

Elevtallsendring i videregående opplæring pr fylke, 2020 og 2021/22

Men her kommer det store men – for fylkeskommunene. Det er illustrert i denne figuren som sammenligner elevtallsutviklingen pr fylke i 2020 (horisontal ake) med forventet elevtallsutvikling i 2021/22 (vertikal akse).

Alle fylkeskommunene, unntatt Oslo, har en nedgang i antall 16-18 åringer i 2020. For flertallet av fylkeskommunene er hele eller store deler av nedgangen hentet inn igjen i løpet av 2021/2022. Nedgangen i elevtallet er midlertidig.

Vi stiller store spørsmål ved realismen i å forvente at strukturen og tilbudene i videregående opplæring skal tilpasses situasjonen i 2020, når fylkene vet at de da må dimensjonere opp tilbudet igjen ett år etterpå.

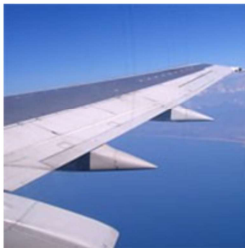
Regionreformen gir mange nye oppgaver for fylkeskommunene

fylkesvegadministrasjon

fiskerihavner

Kjøp FOT-ruter

karriereveiledning

2020 er året hvor fylkeskommunene også får et utvidet ansvar på flere områder:

- Fylkesvegadministrasjonen - «sams»
- Statlige fiskerihavner
- Kjøp av regionale FOT-ruter
- Fylkesvise partnerskap for karriereveiledning
- Tilskudd fra Landbrukets utviklingsfond
- Førstelinjeoppgaver på kulturminneområdet fra Riksantikvaren

SAMS: Overgangskostnader blant annet til IKT - en utfordring

➤ Foreløpige anslag i styringsdokument fra Sams-IKT mars 2019

- **Engangskostnader for hver enkelt fylkeskommune**
 - Anskaffelser av lisenser for hver enkelt FK 20 mill. kroner
 - Tilgang til nasjonale systemer. Systemeier må opprette tilgang for brukere i FK: 300 000 kroner
 - Teknisk plattform – installasjon og klargjøring av nødvendig programvare tilknyttet veiforvaltning: 3 mill. kroner
- **Årlige kostnader til hver fylkeskommune**
 - Lisenskostnader for programvare til veiadm.: 5 mill. kr
 - Årlig kostnad for tilgang til nasjonale systemer: 30 000 kroner
- **Neste fase (etter 2019) SAMS-IKT Nasjonalt prosjekt**
 - Fylkeskommunene må ta sin andel av kostnader knyttet til etableringen av en felles fylkeskommunal løsning, anslått til totalt 200 mill. kroner.

Overføringen av ansvaret for SAMS vegadministrasjon er den absolutt største oppgaven i regionreformen, definert ut fra antall årverk som involveres. På IKT-feltet er det gjort et betydelig arbeid av fylkeskommunene og Statens Vegvesen sammen for å få oversikt over kostnadsbildet. Her ser dere status nå på det området. Det er både engangskostnader og varige økte driftskostnader forbundet med å overta ansvaret. Her motsvares ikke økte kostnader hos fylkeskommunene med reduserte kostnader i Statens Vegvesen, så dette ligger utenfor den rammeoverføringen som skjer mellom Statens Vegvesen og fylkeskommunene. Det er en netto belastning for fylkeskommunene, dels en engangskostnad og dels varige kostnader.

Fylkeskommunene vil ta fullt ansvar for fylkesveiene – økonomien avgjør

- Regjeringen vil kun overføre midler for ansatte som går over til fylkeskommunene der Statens vegvesen dekker lønnskostnader i dag
 - Stor utfordring dersom ikke alle 1850 årsverkene velger å ta imot tilbudet om jobb i fylkeskommunene fra 1.1.2020
- Forslaget bryter med et vesentlig prinsipp for overføring av mellom stat og kommunesektor:
 - midler følger oppgavene, ikke personene

Fylkeskommunene møter også en ekstra utfordring i 2020: Så langt vi kan forstå legger regjeringen opp til en potensiell underfinansiering av overføringen av SAMS –og da er det ikke IKT vi tenker på.

En viktig premisse for at overføringen av fylkesvegadministrasjonen fra Statens vegvesen skal bli en vellykket oppgaveoverføring er det økonomiske oppgjøret. KS forutsetter at overføringen av fylkesvegadministrasjonen gjennomføres på samme måte som ved tidligere oppgaveoverføringer mellom stat og kommunesektor, det vil si at midler følger oppgavene. Andre prinsipper for rammejustering, vil KS anse å være i strid med gjeldende praksis ved oppgaveendringer mellom forvaltningsnivåene. Det er avgjørende for fylkeskommunene at den samlede budsjettammen som har blitt brukt til oppgaver knyttet til fylkesveger i Statens vegvesen overføres fylkeskommunene. Men det er ikke det som står i kommuneproposisjonen. Der står det at det er antall årsverk som overføres fra Statens vegvesen som bestemmer rammejusteringen.

SVV har beregnet de har brukt 1850 årsverk på sams veiadministrasjon. Flere fylkeskommuner mener at det er for lite for å løse oppgavene, men det er ikke hovedpoenget her.

Prosessene med tilsetninger fra SVV i fylkeskommunene er i gang og vil antakelig ikke være fullført før til høsten i noen av fylkeskommunene

Deretter må de ansette eksterne til de eventuelle resterende stillingene de har behov for. Vi vet således ikke på lenge hvor mange fra SVV og hvor mange eksterne som vil bli ansatt.

Men vi vet at dersom fylkeskommunene faktisk trenger 1850 årsverk, og ikke får det fra Statens Vegvesen, må de skaffe dem i arbeidsmarkedet, men da uten rammeoverføring fra staten. Det mener vi er en planlagt underfinansiering som Stortinget må omgjøre.

Manglende driftsmidler forsinket omstilling

- El-fergene er et av de beste eksemplene på grønt skifte. Fylkeskommunenes satsing avgjørende
- Fylkeskommunene som bidrar får sterkt økte driftsutgifter, som går utover andre satsinger
- Skal regjeringens mål om fossilfri kollektivtrafikk i 2025 nås, må driftsfinansiering sikres
- Ny KS-rapport dokumenterer økte driftskostnader på 200 mill. i 2019 og 480 mill. i 2020

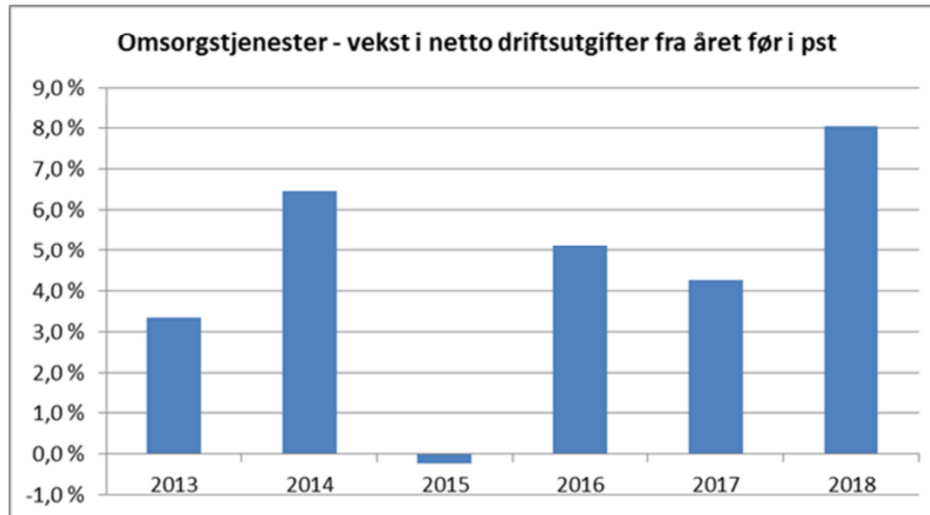

En ytterligere utfordring for flere fylkeskommuner – både i 2020, 2021 og videre, er at det koster å ta sin del av ansvaret for omstilling til utslippsfri kollektivtrafikk. Vi er tilfreds med satsingen på Enova, og det nye forslaget om investeringsstøtte innenfor Klimasats-ordningen. Men hovedutfordringen for fylkeskommunene er at de utslippsfrie løsningene fører til netto økte driftskostnader, som må dekkes inn. I en ny KS-rapport som nylig er publisert, har vi fått dokumentert at dette dreier seg om 500 millioner kroner fra 2018 til 2020. Dette vi naturlig nok merkes mest i årene framover i de klassiske ferjefylkene fra Rogaland og nordover.

Alle disse utfordringene opp på hverandre – den midlertidige nedgangen i elevtallet i videregående opplæring, regionreform og SAMS, og omstillingskostnadene til nullutslipps kollektivtrafikk, gjør at vi dette året har særlig behov for å si fra om at opplegget kan gi størst utfordringer for

fylkeskommunene, når vi ser på sektoren samlet.

Netto utgiftene til helse- og omsorgstjenester økte med rundt 8,0 prosent fra 2017 til 2018.
Klart sterkere enn året før.

veksten i utgiftene til helse- og omsorgstjenestene ut over det som kan forklares med demografi, er den viktigste enkeltfaktoren som kan forklare hvorfor de økonomiske rammene i mange enkeltkommuner – store som små – er mer presset enn de gode tallene i makro bærer preg av, og hvorfor det såkalte «handlingsrommet» nok oppleves mindre enn hva vår og kommunaldepartementets felles analyseramme bærer preg av.

Fra 2017 til 2018 vokste utgiftene sterkere enn tidligere, og sterkere enn demografiberegningen skulle tilsi. 8 pst økning er en økning på 6 ½ mrd. Det er ca 3 til 3 1/2 mrd i realvekst, noe som igjen er langt mer enn ren demografikompensasjon.

Det er en vekst innenfor ressurskrevende tjenester, hos yngre brukere over tid – i antall og i kostnad pr tjenestemottaker. Det siste fører også til at toppfinansieringsordningen som staten har ansvar for øker kraftig. Det første – brukerveksten i tjenestene – belaster kun kommunebudsjettene. Det er også sannsynlig at økt pleietyngde hos syke pasienter som skrives ut fra sykehus spiller en rolle for kostnadsveksten i kommunene.

Premissene for kompensasjonsordning verk og bruk – Innst. 4L (2017-18)

- VEDTAK:
 - «Stortinget ber regjeringen sørge for at det gis **tilnærmet full kompensasjon** til kommuner som får redusert eksisterende inntekter som følge av endringene oppad begrenset til 500 mill. kroner. Kompensasjonen gjelder ikke nyetablering etter 1. januar 2017 og bortfaller hvis virksomhetene nedlegges.»
- MERKNAD:
 - «Flertallet understreker at det er fastsatt en årlig kompensasjon oppad begrenset til 500 mill. kroner per år når ordningen er fullt innfaset, som **om lag vil kompensere tapene for kommunene** og fortsette også etter 2025»
 - Innst. 4L (2017-18)

I Revidert nasjonalbudsjett presenteres de nye beregningene for kommunenes inntektsbortfall som følge av at verk og bruk ble avskaffet som selvstendig grunnlag for eiendomsskatt. Etter takseringen i kommunene det gjelder, er det klart at det endelige provenytapet når overgangsordningen er avviklet om 7 år vil være 230 millioner kroner, hensyn tatt til kompensasjonsordningen på 500 millioner kroner.

Selve innretningen på kompensasjonsordningen er vi enige i. Den fordeler inntektstapet likt pr innbygger i alle kommunene, slik at ingen taper stort på dette. Tallet 500 millioner kroner tar vi til etterretning – det har Stortinget tidligere bestemt. Men vi må få lov til å bemerke at Stortingets premiss for denne øvre rammen var at man mente da –uvisst på hvilket kunnskapsgrunnlag – at det ville sikre en tilnærmet full kompensasjon. Det følger både av selve vedtaket og av merknaden fra flertallet i finanskomiteen for 1 ½ år siden.

Leder av finanskomiteén: Sunndal taper ikke en krone

Beroligen: Nikolai Astrup sier at Sunndal fullt ut vil bli kompensert for utfasingen av maskinskatten over de neste sju årene.
Foto: Helge Junge / NTB scanpix

–» Vi skal fase inn kompensasjon til de kommunene som mister inntekter i frafallet av maskinskatten i takt med at denne skatten fases ut. Det settes av en halv milliard kroner som skal fases inn over sju år **slik at kommunene blir fullt ut kompensert.** Dette er en vinn-vinn-situasjon for kommunene som både **vil beholde inntektene som om skatten fortsatt var der,** og får en industri som slipper disse skatteutgiftene.»

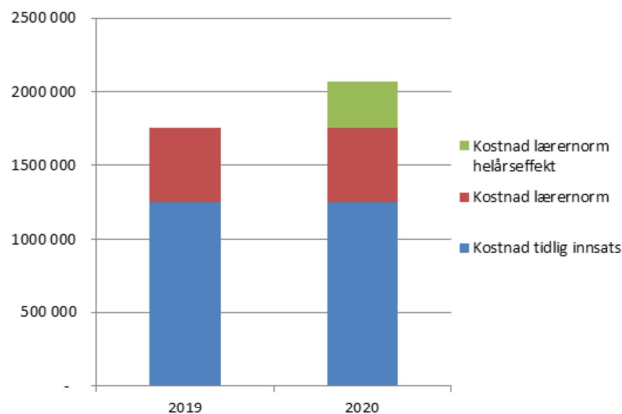
- Aura Avis 30.11.2017

Enda mindre forbehold tok for så vidt daværende leder i Finanskomiteen da vedtaket ble kommunisert ut. Her er det klokkeklart synspunkt at det ikke var snakk om noe provenytap for de berørte kommunene i det hele tatt.

Lærernorm og tidlig innsats - Fra øremerket tilskudd til rammefinansiering

- Kom.prop:
 - Samlet nivå på finansieringen videreføres fra 2019

- KS forventninger til statsbudsjettet:
 - Fullfinansiering helårseffekt av normene
 - Videreføring av midler til tidlig innsats
 - Ingen kommuner skal tape på innføringen.

= Behov for økning i bevilgning på 300 millioner kroner

Det signaliseres at den samlede bevilgningen til lærernorm og tidlig innsats skal videreføres på samme nivå som tidligere. I 2019 er det bevilget 1,7 milliarder kroner. KS beregner at det er behov for en finansiering på ca. 2 milliarder kroner om man skal sikre

1. Fullfinansiering av helårseffekten av normkravene
2. At midler til tidlig innsats videreføres
3. At ingen kommuner skal tape på innføringen av lærernormen.

Det er tidligere varslet at finansieringen av lærernormen skulle over i rammetilskuddet fra 2020.

- For å ivareta kommuner med både absolutt og relativt behov vil midlene fordeles særskilt i rammen. Den endelige fordelingen til kommunene presenteres i statsbudsjettet.
- Både øremerkede midler til tidlig innsats og særskilt tildeling til kommuner under norm fordeles. Midler til tidlig innsats var øremerket og sikret at ingen kommuner ville tape på innføringen av normen.
- Ny delkostnadsnøkkel innføres fra 2021.

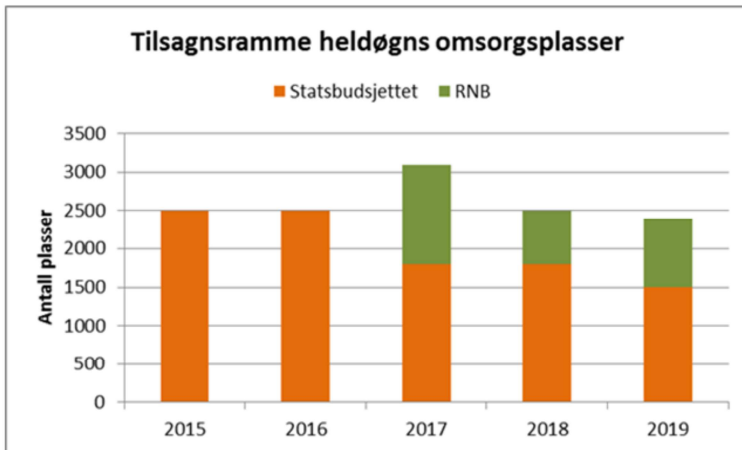
Regjeringen legger til grunn at det over tid kan flyttes årsverk mellom trinn og skoler for å oppfylle normen. Det er usikkert om de beregner dette inn i den særskilte fordelingen til kommunene allerede fra 2020.

Regjeringen sier også at nivået på finansieringen av lærernormen skal ses i sammenheng med veksten i frie inntekter.

Regjeringen har varslet Stortingsmelding om «Tidlig innsats og inkluderende felleskap» i

løpet av høsten 2019. Det omtales i RNB og det bevilges 15 millioner kroner i RNB til pilotprosjekter for å få kunnskap om hvordan barn kan få bedre tilpassa opplæring og raskere hjelp.

Mer forutsigbarhet og større fleksibilitet i investeringstilskuddet

En annen sak som er presentert som en god nyhet i RNB er økningen i tilsagnsrammen for investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser. Det må sies å være en svært god tilskuddsordning til investeringene sett fra kommunene sin side, i alle fall når det gjelder prosentandel av investeringskostnad til de prosjektene som godkjennes.

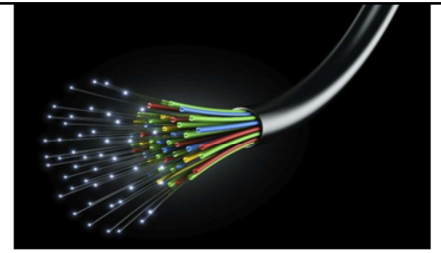
Hvert år de siste tre årene har regjeringen først satt ned tilsagnsrammen for neste år i forslaget til statsbudsjettet, og så økt den igjen i revidert. Vi snakker altså ikke om noen økning fra fjoråret – det er snakk om å øke i revidert slik at tilsagnsrammen for hele året omtrent er som fjoråret. Det er positivt at det blir satt av midler til flere plasser i revidert budsjett. Men vi vil likevel driste oss til å be komiteen anmode regjeringen om å vurdere å videreføre rammen allerede i statsbudsjettet på høsten, slik praksis var fram til 2017. Vi kan ikke se at det har vært gode grunner ut fra kommunenes etterspørsel å redusere rammen i statsbudsjettet på høsten. Mer stabilitet vil skape bedre forutsigbarhet for kommunene i sin planlegging.

Investeringstilskuddsordningen er som sagt god totalt sett for kommunene, men etter at den ble delt i to potter, en til rehabilitering av bygg og en til netto tilvekst, så vil det ha den effekten at hvis flertallet av kommunene trenger penger til rehabilitering og potten er brukt opp til det, så vil de måtte utsette prosjekter. Pr i dag vet vi ikke om det er tilfelle, men vi får tilbakemelding fra kommunene om at mange trenger midler til rehabilitering.

Behovene til den enkelte kommune vil variere, avhengig av demografiske endringer og

hva slags tilbud de har fra før – men det vi vet er at kommunene sannsynligvis vil ha differensiert behov – det betyr trygghetsboliger, omsorg pluss tilbud eller tilsvarende nye boligløsninger som ikke støttes av investeringstilskuddet i dag – fordi det er forbeholdt heldøgns tilbud. Her illustrert ved Vålandstun i Stavanger kommune. Ikke alle kommuner vil ha mulighet til å spille på markedet for å realisere nye boligløsninger.

Øker bredbåndssatsingen i 2019 med 50 mill

- For digitaliseringen av Norge, kreves det dekning, kapasitet og robusthet i eKom-infrastrukturen
- Et likeverdig tilbud til innbyggere og næringsliv vil kreve store investeringer også i årene fremover.
- KS er utålmodig på vegne av områder som trenger støtte til å få dette på plass.

Digitalisering i kommunal sektor legger til rette for økt produktivitet og et enklere og bedre tjenestetilbud til innbyggere og næringsliv. Ekom-infrastrukturen utgjør grunnmuren for denne digitaliseringen.

Det ble bevilget i underkant av 200 mill. kroner til bredbåndsutbygging i områder hvor dette ikke er kommersielt lønnsomt i 2019. Vi er tilfreds med at regjeringen foreslår å øke dette med ytterligere 50 millioner kroner nå i RNB. I lys av behovene for ekominfrastruktur over hele landet, ikke minst for å kunne hente ut gevinster ved digitalisering av kommunale tjenester i spredtbodde områder, håper vi at komiteen kan oppfordre regjeringen til å videreføre og øke denne satsingen i påfølgende statsbudsjetter.

Bruk av nasjonale eHelse-løsninger er ikke en del av dagens sørge-for-ansvar.

- KS applauderer beslutning og friske midler til forprosjektet EIEJ: Helhetlig samhandling og felles kommunal journal.
- Et sørge-for-ansvar for bruk av nasjonale ehelse-tjenester må lovreguleres og finansieres.
- Utvidet samfinansiering kan tidligst starte i 2021
- Gevinster for innbygger kan sjelden realiseres i kommunale budsjetter.

Et prosjekt som fortjener langt høyere oppmerksomhet enn hva det kanskje har fått så langt i den alminnelige politiske debatt både i Storting og i kommunene, er En innbygger En journal i hele landet utenom Helse Midts nedslagsfelt, og Helseplattformen i dette området.

En innbygger en journal – Løsning for helhetlig samhandling og felles kommunal journal – er et høyt prioritert prosjekt for kommunesektoren og viktig for en samlet helsetjeneste, og innbyggerne i Norge. Storbyene og KS bidrar med til sammen 10 millioner kroner til forprosjektet, og er glade for at regjeringen nå har foreslått å bevilge 20 millioner i friske midler til prosjektet nå i RNB.

KS er i dialog med Helse og omsorgsdepartementet om samstyrings- og finansieringsmodeller knyttet til nasjonale e – helseløsninger Regjeringen legger opp til at kommunesektorens andel av medlemsavgiften til Norsk helsenett skal justeres allerede i 2020. Dette vil være en ny oppgave som trenger finansiering. Skal bruk av nasjonale ehelse-løsninger gjøres til en del av sørge-for-ansvaret vil det være en ny oppgave for kommunene som må lovreguleres og merkostnadene for kommunene finansieres av staten.

Men i fordelingen av investeringsutgiftene mellom stat og kommunesektor er det viktig for oss å understreke dette:

Den bruken som gjelder innbyggerne selv kan ikke dekkes av kommunene – gevinster for innbyggeren kan ikke realiseres i kommunal budsjetter. Det er direkte innsparinger på kommunale driftsbudsjetter av nye journalløsninger som det er rimelig å forvente at

kommunene selv finansierer.

For mange nasjonale ehelse-tjenester er innføringskostnader for kommunene ofte ikke vurdert. Eventuell obligatorisk bruk må konsekvensutredes og må finansieres for den enkelte tjeneste. Dersom gevinstpotensialet ved bruk av nasjonale e-helse løsninger skal innfris , så forutsetter det støtte til innføring og gevinstrealisering. Dette er ikke vektlagt i proposisjonen.

Oppsummering

- Behov for å øke samlet ramme for inntektsvekst for fylkeskommunene
- En inntektsvekst for kommunene i øvre del av anslått ramme vil kunne ta rimelig høyde for det underliggende presset på helse- og omsorgstjenestene. Nye føringer på bruken av frie inntekter bør unngås.

